

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto	K 12—	K 18—
pol leta	" 6—	" 9—
četr leta	" 3—	" 4:50
na mesec	" 1:10	" 1:60

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petit vrsta 14 vin. Pri večkratni insercijski po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto	K 18—
pol leta	" 9—
četr leta	" 4:50
na mesec	" 1:60

Za inozemstvo celo leto . . . . . " 28—

Upravnštvo: Knaflova ulica 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Delegacijsko zasedanje.

Dunaj, 16. septembra. Delegacije za rešitev proračuna za leto 1910. se sestanejo dne 16. oktobra, delegacije za rešitev proračuna za leto 1911. pa med Božičem in novim letom. Pred novim letom bodo rešile proračun, zasedanje pa se prične 9. januarja 1911.

Češko - nemške spravne konference.

Praga, 16. septembra. Češko-nemške spravne konference se prične v torek, dne 20. t. m. ob 10. dopoldne. Poleg delegatov vseh meščanskih strank bodo na konferencah navzoči namestnik grof Coudenhove, deželnji maršal knez Lobkovic in njegov namestnik dr. Urban.

Praga, 16. septembra. Klub nemških veleposestnikov je imenoval za svoje zastopnike v spravnih konferenah grofa Nostitzha in bivšega ministra dr. Baernreitherja. Češki veleposestniki bodo svoje delegate imenovali šele v soboto.

Praga, 16. septembra. Nemški delegati bodo imeli v pondeljek pod predsedstvom deželnega odbornika dr. Eppingerja predkonferenco.

Češki radikale.

Praga, 16. septembra. Klub češko-radikalnih deželnih poslancev je imel včeraj sejo, ki je trajala polne štiri ure. Na seji so razpravljali o delozmožnosti češkega deželnega zbora, o bližajočih se češko-nemških spravnih konferenah in o svojem vstopu v enotni češki klub. Poslanec Choc in dr. Hajn sta bila proti udeležbi radikalcev na spravnih konferenah. Toda večina je odločila v nasprotнем smislu ter izvolila Choca in dr. Baxo. Po seji so izdali komunikate, v katerem se naglaša, da češki radikale vstrajajo na svojem stališču, nasprotuem vladnim predlogam o administrativni delitvi Češke.

Poslanec dr. German o razmerah v »Poljskem klubu«.

Krakov, 16. septembra. »Gazeta Ponedeljkowa« pričuje razgovor s poslancem dr. Germanom, ki je v zadnjem času s svojimi somišljeniki nekako frondiral proti oficijalnemu vodstvu poljske politike. Dr. German je rekel, da bo njegova skupina v »Poljskem klubu« imela neko posredovalno vlogo med posamnimi strankami in da ni resnično, da bi on in njegovi pristaši bili nasprotni posamnim vodilnim osebam v »Poljskem klubu«.

Ministrski svet o argentinskem mesu.

Dunaj, 16. septembra. Včeraj po poldne je imel ministrski svet sejo, na kateri je sklenil, da se takoj obrne na ogrsko vlado glede dovoljenja za uvoz argentinskega mesa. Za sedaj se ima dovoliti uvoz 10.000 ton mesa. Prodaja argentinskega mesa bo samo dovoljena, ako se bo navedla prvenjence.

Pasivna resistanca na južni železnici.

Dunaj, 16. septembra. Eksekutivni odbor upravnega sveta južne

železnice je dal zastopnikom uslužencev odgovor, da je pripravljen ugoditi nekaterim zahtevam, vsem pa ne, in sicer s 1. novembrom, toda le pod pogojem, ako se takoj prekine s pasivno resistenco. To izjavo upravnega sveta južne železnice so sprejeli na znanje: delegatje personalne komisije južne železniških uradnikov, deputacija koaliranih železniških društev (poduradniki itd.) in delegatje socijalno - demokratskih strokovnih organizacij. Vsi ti delegatje so izjavili, da se jim zdi ta odgovor južne železnice malo ugoden. Na to je predlagal upravni svet skupno sejo, ki pa je tudi končala brez uspeha. Po tem sestanku so imeli zastopniki železničarjev posebno sejo, v kateri so sklenili, izdati obvestilo na vse železničarje, da je odgovor južne železnice nezadosten in da se poziva železničarje, naj vztrajajo v pasivni resistenci. Z ozirom na ta izid pogajanje je pričakovati velikih prometnih težkoč na južni železnici.

Dunaj, 16. septembra. Socijalno demokratske strokovne organizacije so za sprejem pogojev, ki jih stavi železniško vodstvo, češ, da so ti pogoji sprejemljivi. Z ozirom na to je seveda pričakovati, da se strojedovje, sprevodniki in železniški mojstri ne udeleže pasivne resistenc.

Dunaj, 16. septembra. Pasivno resistenco so včeraj najbolj občutili na postajah v Bruku, v Ljubljani, Gradeu, Trstu in Inomostu.

Dunaj, 16. septembra. V pozni urri je izvedel vaš izvestitelj, da se poduradniki, sprevodniki, strojedovje in železniški mojstri ne udeleže pasivne resistenc, da bo ta torek omejena samo na uradnike.

Budimpešta, 16. septembra. Ogrski listi pišejo, da se bo pasivna resistanca raztegnila tudi na ogrsko progju železnic, čemur pa vodstvo železnic v Pešti ugovarja.

Ostro streljanje na vojaških vajah pri Trstu.

Trst, 16. septembra. Pri vojaških vajah v tržaški okolici je streljal nek vojak 97. pehotnega polka z ostrimi patroni. Zadel je dva prostaka bosansko - heregovinskega polka, enega v nogu, drugega v roko. Vaje so takoj ustavili in uvedli preiskavo. Posrečilo se je izslediti dotičnega vojaka, ki je imel še tri ostre nabasane patrone. Dotičnika so takoj odvedli v zapor.

Afera Bielohlawek.

Dunaj, 16. septembra. Pri obravnavi na tožbo Bielohlaweka je zastopnik obtožencev Zitterja še navajal kot dokaz resnice te-le slučaje: Afero Mendel, kjer je Bielohlawek vtaknil v žep 2500 K, zadevo glede nakupa restavracije Cobenzel, kjer je baje bil Bielohlawek okroglo 50.000 K in druge slične afer, nanašajoče se zlasti na Bielohlaweka kot upravitelja blaznice v Steinhofu. Bielohlawek je naravno vsa očitanja zavračal kot zlobno laž. Sodnik je sklenil, da se pozove k obravnavi 64 prič.

med temi Hraba, ekscelencia bivši sekcijski šef Sieghard in dunajski podžupan Hierhammer. Obravnavata se je na to preložila do danes. Danes bodo bodo zaslisané priče.

Kolera.

Budimpešta, 16. septembra. Oficjalni komunike razglaša, da so se pojavili štiri novi slučaji kolere, in sicer izmed teh dva v Mohaču. Komunike zatrjuje, da se je prigodilo do sedaj na Ogrskem v celem šele 15 slučajev kolere. Ogrsko časopisje je globoko užaljeno, ker so se avstrijski listi osmeliili trdit, da je na Ogrskem središče in ognjišče kolere.

Berolin, 16. septembra. V Schönebergu pri Berolinu sta se prigodila dva slučaja azijske kolere.

Namestnik deželnega maršala na Nižjem Avstrijskem.

Dunaj, 16. septembra. Krščansko-socijalna stranka deluje na to, da bi bil imenovan za namestnika deželnega maršala nižjeavstrijskega dunajsko župan dr. Neumayer.

Sestanek Izvoljskega s francoskim in angleškim poslanikom.

Dunaj, 16. septembra. List »Die Zeit« je priobčil včeraj senzacijonalen dopis iz Monakovega, v katerem se naglaša, da je imel sestanek ministra zunanjih del Izvoljskega z angleškim in francoskim poslanikom z Dunaja velik političen pomen, das sta le-ta Aehrenthalu zatrjevala, da sta se sestala z Izvoljskim zgolj privatno kot njegova stará prijatelja. V dopisu se naglaša, da bi imel temu sestanku prisostrovati tudi srbski minister zunanjih del dr. Milovanović. Ker pa je bila stvar le preočividna, se je v zadnjem momentu dr. Milovanoviću brzjavilo, naj ne pride. Za to pa se je vršil sestanek Izvoljskega z dr. Milovanovićem v Frankobrodu, kateremu je prisostoval tudi ruski poslanik v Londonu, grof Benkendorff. V dopisu se pravi, da sicer ni znano, kaj se je na teh sestankih, ki so trajali po tri ure, govorilo, to pa je gotovo, da so bili ti sestanki velike politične važnosti.

Odstavljenje grškega patrijarha.

Carigrad, 16. septembra. Ministrski svet je imel sejo, na kateri je izključeno razpravljati o patrijarhiskem shodu, ki ga je patrijarh Joahim sklical kljub prepovedi vlade. Ministrski svet je razmotril, če bi ne kazalo patrijarha odstaviti.

Zareta v Moskvi.

Moskva, 16. septembra. Policija je aretovala 40 dijakov in delavcev. Našla je pri njih mnogo obtežilnega materijala, ki kaže na to, da so bili aretanci člani obsežne zarotniške družbe.

Bolgarska ministrska kriza.

Dunaj, 16. septembra. V tukaj-župnih diplomatskih krogih ne verujejo, da bi bila povod demisije bolgarskega ministrstva zgolj vsebinoma neusoglasja. Naglaša se, da je najbrž

vzrok ministrske krize razročevanje bolgarskih čet v Makedoniji, za katere se je vlada premalo interesirala po mnenju trgovinskega ministra Ljapčeva, ki je Makedonec.

Dunaj, 16. septembra. Demisija kabineta. Malinov se tu smatra kot zmago mirovne politike kralja Ferdinand nad politiko agresivnosti proti Turčiji.

Kakor na Slovenskem.

R. — Lvov, 16. septembra. V Sušnu na Novem Vitkovu je »ukrajinski« bogoslovec Ševčuk z revolverjem ustrelil 21letnega mladeniča Pavla Salahuba. Vzrok uboja je politične narave. Bogoslovec je zagrizen »Ukrainec«, ustreljeni pa je bil pristaš starorusinske stranke, ki zagovarja narodno edinstvo z Velikorusi. Moža sta se sprla in bogoslovec je v svoji strankarski strasti na mestu ustrelil svojega političnega nasprotnika.

Prijet vohun.

R. — Stanislavov, 16. septembra. Policija je aretirala sumljivega človeka z imenom Jan Exposito. Ko so ga preiskali, so našli pri njem razne važne dokumente. Izročili so ga sodišču, kjer je priznal, da je res vohunil za neko tujo državo.

Dopolnilna državnozborska volitev.

Jablonec, 16. septembra. Pri včerajšnji dopolnilni državnozborski volitvi je bilo razmerje glasov tako-le: socijalni demokrat Grubenecker 4776 glasov, nemški radikale Glöchner 3744, kandidat nemško nacionale delavske stranke Prediger pa 1726 glasov. Treba je ožje volitve, ki se ima vršiti 26. t. m. Pri tej bo brez dvoma zmagal nemški radikale Glöchner. Zanimivo je, da je bil pri splošnih volitvah l. 1907. takoj, brez ožje volitve, izvoljen socijalno demokratiski kandidat, ki je dobil takrat 5717 glasov.

Črno morje nevtralno?

Petrograd, 16. septembra. Ruski listi javljajo, da se je turška vlada, podpirana od Angleške, obrnila na velesile, da bi bilo Črno morje proglašeno kot nevtralno. Listi protestujejo z vso odločnostjo proti takemu načrtu.

Dohodki monopolja na alkohol.

R. — Petrograd, 16. septembra. Po statističnih podatkih, ki jih je izdala vlada, so znašali dohodki državnega monopolja na alkohol v prvi polovici leta 1907. 350 milijonov 270.000 rublev ali 875 milijonov 675.000 kron.

Novo ministretvo v Rusiji.

R. — Petrograd, 16. septembra. Vlada je izdelala načrt za ustanovitev novega ministrstva za poljedelstvo. Dolični zakonski načrt se baje predloži gosudarstveni dumi že v prihodnjem zasedanju. Novo ministrstvo se ima v prvi vrsti pečati z ureditvijo servitut in komisacijo.

Kaj bo?

Ze danes se skoraj ve, da se bodo nove volitve v mestni zastopljivosti na podlagi dosedanja volilnega reda. Nastane vprašanje, kako se bo vesti pri teh volitvah slovenski napredni stranki, ker je za njo najvažnejše, kako pozicijo zaseda v Ljubljani? Brez te pozicije ne šteje mnogo; če nima slovenska napredna stranka Ljubljane, potem ni drugega, nego politična senca, potem je pri koncu vseh koncev!

Sedaj smo izvedeli iz ust moža, ki vodi široko besedo pri Štruklju in Auru, da bode mlajša struja pri bočnih občinskih volitvah »iz posebne milosti« dr. Tavčarju še prizanesla, da pa bo — s svojimi krajevnimi organizacijami — v tla poteptala dr. Trillerja. Ta ošabni načrt hočejo ti gospodje, ki sami pokajo od ošabnosti, brez pardona izvesti: **dr. Triller, katerega stranka v deželneh zboru pogrešati ne more,** je obsojen na smrt, in dr. — je herold, ki sedaj to odsodo po mestu raziskava.

Mi smatramo tako početje za politično otročarijo! Politični položaj stranke v Ljubljani je kritičen. In prav je imel župan Hribar, če je klical k slogi. Ali ta klic bi se moral pred vsem čuti pri gotovih pivskih mizah, ki se dandanes kaj rade identificuje z ljubljanskim »ljudstvom«. Povsed na svetu je navada, da si pri zopetni volitvi, kakor jo bude doživelja Ljubljana, kanliduje enotna lista vseh svetnikov, ki so sedeli v razpuščenem občinskem svetu. Tako bo tudi pri nas! Ako se hoče sioga, kandidirana bo omenjena enotna in skupna lista. Nikdar pa ne budem dopuščali, da bi se nove volitve izkorabljal, da bi se z njimi morili zaslužni može v slovenski napredni stranki. To bodi enkrat za vselej povedano!

Zanimiva razprava.

Znano je, da je bil oklic, ki ga je izdal g. poslanec Ivan Hribar na meščanstvo ob prilik, ko se je uradno razglasilo, da njegova izvolitev ni dobila vladarjevega potrjenja, od državne oblasti zaplenjen. Proti tej zaplembi se je g. poslanec pritožil in na to pritožbo se vrši danes ob 4. popoldne obravnava pred tukajšnjim deželnim kot tiskovnim sodiščem. Prav radovedni smo, če bo sodišče tudi k tej konfiskaciji izreklo enostavno svoj amen, kakor je to že sploh običaj.

Nemškarska nesramnost.

Zagrebški »Obzor« piše: Predložena nam je bila na vpogled dopisnica, naslovljena v Ljubljano, a po-

slana po nepaznosti službujočega organa v Maribor. V Mariboru seveda na tamkajšji pošti v svojem velikonočnem šovinizmu ne vedo, kje je Ljubljana, zato so vrnili dopisnico s pripombo: »In Marburg unbekannt, zurück nach Agram.« Ta sličica zadostno karakterizira nemškarsko bahavost in označuje njihovo »visoko« kulturo, če že na pošti zgolj iz strankarske zagrizenosti, ker na dopisnici ne stoji poleg Ljubljane tudi »Laibach«, ne vrše svojih dolžnosti, niti posvečajo pozornosti službenemu pisemskemu prometu, marveč samo tirajo brezglavo nemškonarodno propagando.

Afera Praprotnik - Kleindienst.

Razprava v tej zadevi določena na 17. t. m. je preložena na nedoločen čas. Helena Praprotnik je zdaj po svojem zastopniku g. odvetniku dr. Oblaku končno dosegla, da se je sodišče vendorje odločilo tik pred razpravo, da odda — kar se redko zgodi — ta izvanredni slučaj v pretres tudi na vseučilišče medicinski fakulteti, da tudi ono izreče svoje izvedeniško mnenje glede vzročne zvezne med smrtno rajnega Praprotnika in udarem Kleindiensta. Kadar bo zopet določena razprava, obvestimo še pravočasno javnost!

Kdor ne trobi v njih rog, pogini!

Kakor smo že poročali, prirede prihodnjo nedeljo hrvaška, srbska in slovenska društva z Reke in okolice izlet v Ilirske Bistrici, kjer ima ta dan svojo slavnost ondotni Sokol. Čisti dobiček tega izleta je namenjen plemeniti narodni svrhi, ustanovitvi hrvaške šole na Reki. Clovek bi mislil, da bo vzprije tako plemenite svrhe molčala vsaka strankarska mržnja. Toda kdor misli, da so naši klerikale še pristopni boljšim čuvstvom, ta se zelo moti. Čitajte včerajšnjega »Slovenca«, pa se boste prepričali, kako plemenito misleči ljudje so naši gospodje klerikale! Ker je »Slovensko bralno in izobraževalno društvo na Reki« med prireditelji onega izleta, se »Slovenec« huduje na to društvo ter krije: »Dolžnost vsega katoliškega Slovenca je, da ne podpira takega društva. Lepo in v krščanskem duhu je to, kakor piše »Slovenec!« Sicer pa je ta grožnja o izostanju »katoliških podpor« prazna pena, saj je znano, da klerikale niti vinjarje ne žrtvujejo v narodne namene, kamoli da bi podpirali narodna društva. Konec še tole pripomo: Ko je o binkoštih klerikalno pevsko društvo »Ljubljana« napravilo izlet na Reko in priredilo tam koncert, so jim člani sedanjega »Slovenskega bralnega društva« na Re-

ki šli v vsakem oziru na roko in jih podpirali, kolikor so jim mogli, dasi so vedeli, da imajo opraviti s samimi najhujšimi klerikali. Samo njim in društvom, ki sedaj skupno z njimi prirede izlet v Ilirske Bistrici, se je zahvaliti, da je bil koncert »Ljubljane« vsaj srednje dobro obiskan. Torej takrat so bili reški Slovenci, Hrvati in Srbi dobri našim klerikalcem, sedaj jih pa psujejo in jim grože celo z — bojkotom. O da, hontni ljudje so ti naši klerikale, to se jih mora priznati!

Kaj vse je pri nas mogoče?

Iz Radeč pri Zidanem mostu nam pišejo: Tukajšnje politične razmere so že neznotisne postale. Kar si našata »hopla - hopla« kot župan vse upa, presega vse meje. Cuti se že neomenjene gospodarje občine in trga. Toda ne gre mu vse tako brez odpora od rok, kajti — hvala bogu — nekaj imamo tukaj tudi še tistih »neposlušnih« nebačkov. Zadnjo nedeljo v avgustu priredil je tukajšnji pipčarski klub, katerega člani so sami dostojni napredni fantje - sokoli, zavaven večer. Gostilničarju seveda župan ni hotel dati licence za godbo in ples. No vzlje temu se je večer dovršil jako animirano. Drugi dan zjutraj sestalo se je v isti gostilni zopet nekaj članov - pipčarjev. Veseli nad dobruseljim večerom, so nekaj narodnih zapeli ter zaigrali. Seveda je ta dostojna, vesela napredna družba budo zbolda v oči našega nad vse zmožnega župana. Posla! je takoj na lice mesta »vestnega« našega redarja, da obračuna s temi »razbojniki«. »V imenu postave takoj tih' in naranzen«, to so bile njegove pozdravne besede. Toda mesto zaželenjega uspeha, dosegel je ravno nasprotov. V zvesti, da niso ničesar hudega storili, in da žive v ustavnih državi, ostali so seveda na mestu. Ta nepokorščina je pa župana tako razčačila, da se je ponovno s svojim »lajbžandarjem« podal nad mirne ljudi. V imenu postave konfiscira — pardon, samo napové konfiskacijo instrumentov... Kdo se ne bi smejal!!! Zopet neuspeh! To je pa bilo že malo odveč za našega »bože — bože« župana. In brihtna glavica jo je iztuhala. Hajd na sodišče in davkarijo poizvedovat, če jih »morda« godba ne moti. Gospodje v uradih pa niti za godbo znali niso. To je bil pa višek blamaže. Kot obstreljen jelen prisakal je iz sodišča in v divjem tempu jo mahne na orožniško postajo po -- asistenco zoper popolnomu mirne, vesele ljudi. Tukaj se ga je moral podviti, da orozništvu ni za to tu, da bi nastopal proti mirnim ljudem. Mimo postaje pride ravno nek član one družbe

Na tleh, Čerinu pred nogama, je ležal popisan kos papirja in v njem so bili zataknjeni trije koneci pavovih peres. V sedemnajstem in osemnajstem stoletju je v avstrijski armadi veljalo pavovo pero za znamenje strahopetnosti in je pomenilo najhuje žaljenje in izraz zaničevanja, če se je oficirju ali vojaku vrglo ali poslalo ali za klobuk vtaknilo pavovo pero. Leonora je na prvi pogled ugnila, kaj pomenijo na tleh ležeči koneci pavovih peres. Nagnila se je k tlom in pobrala iz škatljice padli listek s pavovimi peresi.

»Kapitan vitez Bosizio, praporščak pl. Gall, poročnik pl. Snoj,« je čitala Leonora na glas. Samo ta imena so bila zapisana na listku. Stopila je k mizi in vzela zavoju v roko. »Kako lahek je ta zavoj,« se je čudila. »Tako je lahek, kakor bi bil prazen.« Naglo so njeni prsti razvezali vrvico in odstranili ovoj, pod katerim je bila mala škatljica.

»Evo — poglej, kaj ti pošiljajo prijatelji. Tudi jaz sem radovedna. Cerin je vzel škatljico in jo odprl. V istem trenotku mu je padla iz rok, opotekel se je in padel na stol.

»Kaj ti je?« je prestrašena zaklicala Leonora in hitrin okrog mize k Cerinu. A pričela do njega je obstala, kakor bi bila okamenela, se z obema rokama prijela za glavo in v blaznem strahu gledala na tla.

v gostilni ter pristopi k postajevodji, koteč mu pojasniti celo stvar. To pa je zopet speklo našega stražnika, ki je stal poleg stražmeštra, ter nahrušil došleca v imenu postave, da mora biti tiho, sicer ga bode takoj zaprl. Gospod stražmešter ga je moral seveda radi takega nastopa zavrniti in prav po očetovsko podučiti, kako se mora v redarski službi postopati. Med tem pa so ata župan ves v skrlež za »javni red in mir« brzojavili po orožništvu v Krško za »pomoč«. In s tem se je tudi končal njegov brezuspešni križev pot. Ali ne diši to po nekakem Schwarz - klerikalnem sistemu?

In zugubljen kraljevi venec.

Z Reke nam pišejo: Znano je, da je priredilo »Belgradsko pevsko društvo« povodom jubilejskih slavnosti izlet na Cetinje, kjer je priredilo kralju Nikitu na čast velik koncert. V zahvalo za to je kralj društvu poklonil krasen srebrni venec. Belgradčani so se pretekli teden vračali s Cetinja na parniko ogrsko hrvaške parobrodne družbe na Reko, od tu pa so se vrnili domov v Belgrad. Ko so zapustili Reko, je mornar Nikola Knežević našel na parniku, s katerim so se vozili, etui, za čegar lastnikom so zmanj izpravljali. Med tem je prišlo brzojavno vprašanje iz Belgrada na reško policijo, ako niso morda kje našli takšen in takšen srebrni venec. Policija, ki je bila o najdenem etui obveščena, ga je dala odpreti in v njem so res našli zugubljeni srebrni venec, na katerem je bilo v cirilici napisano: »Kralj Nikola črnogorski »Beogradskom Pevačkom Društvu«.

Porod na ulici.

Včeraj popoldne je neka kmet-ska žena povila na trgu Pred igriščem dete. Ovestili so rešilno postajo, ki jo je z rešilnim vozom prepeljala v bolnico.

Razne stvari.

* Nemci protestirajo. Dunajski Čehi so otvorili v češki društveni hiši v Schützengasse novo češko ljudsko šolo. Nemeji hočejo na vsak način preprečiti češko šolo, zato nameravajo sklicati velike protestne shode.

* Zopet vohuni. V Sebastopolu so zaprli radi vohunstva nekega Japoneca, nekega Rusa in dve ruski dame. Vse štiri so dobili v čolnu, s katerim so obkrožali neko rusko vojno ladjo.

* Zaradi pisateljice. V Parizu so se sprekli trije pruski oficirji z mladim francoskim pisateljem radi mlade pisateljice Gyp. Nemci so zavavljalji čez mlado Francozinjo, kar

pogleda, ti bi me ne mogel tako gledati, kakor me gledaš sedaj, ko bi bila resnica, kar si mi potrdil.«

»Pa je vendar resnica,« je udano dihnil Čerin.

Molče je gledala Leonora listek, ki ga je držala v rokah.

»Trije konci pavovih peres,« je končno zavzdihnila. »Kako neskončno srečna sem bila še včeraj in danes imam od svoje sreče samo še tri konci pavovih peres.«

S trudem zadržana in pritajena čustva so jo prevzela in začela je ih teti, a premagala se je hitro. Otrla je solze in zadušila svojo bolest.

»Povej, zakaj so ti poslali ta pesma, to strašno znamenje?«

Vprašala je to že zopet z mirnim glasom. Vse na njej je kazalo, da hoče vedeti popolno resnico.

In Čerin ji ni ničesar prikril in ničesar utajil.

»Polkovnik Lamberg, bratranec moje pokojne matere, mi je sporočil iz Gradca, da bo tudi naš polk poklican na Ogrsko na vojno proti Turkom. Naročil mi je, naj to povem eeskadronskemu poveljniku. Jaz pa sem to prikril Bosiziu in vsem drugim. Nisem hotel v vojno. Ko sem dobil Lambergovo obvestilo, sem takoj sklenil, da izstopim iz armade in storil sem to koj drugi dan. Takrat ni še nihče vedel, da bo polk poklican na vojno, samo jaz sem to vedel. Misli sem, da ne bo nihče uganil pravega vzroka mojemu odstopu, a kakor zdaj vidim, so izvedeli vse in me obsodili.«

LISTEK.

Ljubezen in junaštva strahopetnega praporščaka.

Roman; spisal F. K.
(Dalje.)

»Ti bi morala pesmi zlagati,« se je prisiljeno šalil. »Poetičen talent imaš.«

Njegove zadnje besede so bile izrečene tako trpko, da je naglo dvignila glavo in mu pogledala v obraz, ki je bil čudno prepaden. Ni si mogla tolmačiti tega, a vprašati ni več mogla ničesar, kajti prišla sta bila do gradiča, pred katerim je stal oseđlan vojaški konj.

»Vojak je v veži — dala sem mu zajtrk, ker se mora takoj vrniti.«

Cerin je izpustil Leonorino roko in s trdimi koraki je vstopil v prostorno vežo, kjer je za mizo sedel krasirski vojak. Ko je vojak zagledal Čerin, je planil pokonec in se postavil vojaško pred bivšega praporščaka.

»Javljam pokorno — da imam izročiti to - le pošiljatev.«

Pri teh besedah je vzel iz torbe majhen zavoj in ga izročil Čerinu.

»Kdo pošilja to?«
»Javljam pokorno — gospod kapitan vitez Bosizio.
»In kaj je še naročil?«

si seveda njen rojak in celo tovariš po poklicu ni pustil dopasti. Posledica besedičenju so bili dvoboji na pištole. Eden nemških oficirjev je dobil kroglo v spodnji del života.

* **Strah v gledališču.** Med predstavo v gledališču Chatelet v Parizu je nekdo zažgal bengaličen ogenj. Gledališki obiskovalci so mislili, da gori gledališče. S klicem »ogenj« so drli k vratom in na cesto. Več žensk je omedlelo. Ker so igralci igrali daje, je kmalu nastal mir. Ogenj je zažgal neki odpuščen gledališki strojnik iz maščevanja.

* **Velik dobrotnik.** Grk Corelianos, o katerem se je nedavno poročalo, da je podaril grški državi dva milijona frankov, je zdaj obvestil svoje sorodnike, da je podaril državi vsega skupaj 14 milijonov frankov. Od tega zneska je plačal kralju prvi obrok v znesku milijon frankov, v vojne namene že pred letom. Corelianos opominja svoje dediče, naj pazijo na to, da se bodo njegove določbe točno izvajale.

* **Oproščena detomorilka.** Pred porotnim sodiščem v Brnu je stala te dni soproga šolskega služnika Emilia Simandri radi detomora. Svojo eno leto staro hčerko je zaprla v neko šolsko sobo, v kateri je odprla vse peteline pri plinovi napravi. Mati je natoto skozi ključavnico opazovala, kako umira otrok. Ko se je otrok zadušil, je poklicala sosedne ter se sama javila policiji. Pri obravnavi je obtoženka izjavila, da je to storila samo iz prevelike ljubezni do otroka. Otrok je bil dlje časa bolan; bil je jetičen in zdravnik je izjavil, da ni resitve zanj. Izvršila je dejanje samo zato, da okrajša svojemu ljubljennemu otroku trpljenje. Zaslišane priče so povedale, da je mati silno ljubila svojega otroka. Cele noči je prebedela pri njegovih postelji. Porotniki so soglasno zanikali vprašanje glede umora, nakar je bila Simandlova polnoma oproščena.

* **Nekoliko podatkov o telefonu.** V Evropi je 1.800.000 telefonov, v Aziji 56.000, v Afriki 9000, v Avstraliji 53.000, v Ameriki 7.700.000. Od teh jih je 7.500.000 v Združenih državah. Danska je dežela, ki ima z ozirom na število prebivalcev največ telefonov; prvo mesto zavzema v tem oziru Stockholm.

* **Kamenit indijanski bog.** Na obrežju reke Allegheny, blizu Franklinia v Ameriki, se nahaja kamen, katerega imenujejo »Indian God rock«. Nameravajo ga prestaviti v Franklin in ogradiči, ter mu postaviti streho, da bi ga lažje ohranili. Na kamnu, ki tehta okoli 125 ton, je vse polno indijanskih hieroglifov.

»To je vse!« je vprašala Leonora.

»Vse in mislim, da je dovolj.«

»Ni dovolj,« je ugovarjala Leonora. »Domenila sva se, da med nama ne sme biti nikoli nobenega nezoprazumljjenja. Povej, zakaj si izstopil iz armade in iz kakšnega vzroka nisi hotel v vojno.«

»Ne morem ubijati. Ne morem in ne morem. Še na lov nikoli nisem šel, ker tudi živali ne morem videti ranjene ali umirajoče. Vem, da tak človek ni sposoben za vojaka, a saj nisem iz lastnega nagiba postal oficer. Moj oče je star vojak, bojeval se je v mnogih bitkah in me je prisilil, da sem postal vojak. Skrival sem vedno svoj strah pred krvjo. Kameradje so me dostikrat dražili, da sem ženskega značaja, a sodili so me napeno, karor me bo sodil tudi moj oče. Ne bojim se ne muk, ne smrti, samo ubijanja se bojim. Svojemu očetu tega ne morem razložiti, ker vem, da bi me ne razumel, a ti, Leonora...«

»Jaz sem taka, kakor tvoj oče,« ga je prekinila Leonora, »in tudi jaz te ne razumem.«

Položila je konce pavovih peres na mizo.

»Še nekaj mi povej! Ali si mora name mislil, ko si odložil svoj patent. Ali pa bi bil to storil tudi v slučaju, ko bi ne bil moj ženin?«

»V vsakem slučaju, Leonora, v vsakem slučaju.«

»In vse to bi mi bil prikril, ko bi ne bila slučajno prišla v sobo,

* **Poslikani ženski klobuki.** Kako poroča »New York American« se bo moda sedanjega lišpa na ženskem klobuku kmalu preživelata. Nič več ne bodo dame nosile na svojih rešetih malih in velikih tičev in pisanih trakov ter raznih rož, ne, vse to bo nadomestilo slikarstvo. Spretna zoka slavnih in neslavnih slikarjev bo s čopičem slikala na ženske klobuke najrazličnejše dekoracije. Nova moda bo potem takem zlata jama za razne slikarje, ne samo za ilustratorje razglednic, ki bodo zadovoljni z manjvrednim blagom, ampak tudi za one slikarje, ki smatrajo svojo obrt za resnično umetnost. Kajti nobena dama, ki zavzema v družbi kako odličnejše mesto, ne bo hotela, da bi bil njen umetniško poslikani klobuk brez označbe slavnega umetnika. Podjetni Amerikanec Washington Worthington Pegazus je že sestavil cencik ter ga poslal odličnim ameriškim damam. Cene slikarij, kakor je sestavil slikar Pegazus se gibljejo med 47 in 600 kronami. Za umetniško sliko taščice zahteva 47 K, za sliko krokarja 470 K in za sliko sove 600 K. Umetnik Pegazus pa nima zastonj pesniškega imena, kajti on hoče novo modo kolikor možno, spraviti v sklad s poezijo. Zato svetuje ženam, ki so obdarjene s kopico otrok, naj puste slikati na svojem klobuku štorčko, operetna pevka naj bi dala poslikati svoj klobuk s taščicami, dame pa, ki se bavijo z znanostmi, naj bi okrasile svoje klobuke s sovami.

Redni občni zbor Slovenske Filharmonije.

Včeraj ob 8. zvečer se je vršil v hotelu »Južni kolodvor« ob preecej pičeli udeležbi redni občni zbor »Slovenske Filharmonije«.

Predsednik dr. Ravnihar otvoril III. redni občni zbor ter prav iskreno pozdravi navzoče. Poudarja, da je društvo v preteklem letu kaj lepo napredovalo, kar se najlepše razvidi iz računskega zaključka. Tu di končni materijalni uspeh je bil lep, bil bi pa še lepši, če bi ne bilo starih dolgov. Zavrača očitke, da je »Slov. Filharmonija« premalo nastopala, več nastopati pač ne more. Orkester je tudi kvalitativno populoma ustrezal vsem zahtevam. Omenja predvsem komorne večere, ki so jih prirejali člani »Sloven. Filharmonije«. Spominja se bivšega kapelnika Taliha ter mu izreka zahvalo občnega zbora. Storili bi pa lahko še več, če bi imeli več podpore, ker se tak orkester pač ne more vzdrževati iz lastnih sredstev. Nedosta-

predno si mogel pavova peresa odstraniti,« je rekla s trpkim očitanjem in začela s prsta snemati tenak prstan. »Ne morem drugače — vzemmi svoj zaročni prstan nazaj.«

Še nikdar se ni Cerin tako zavedal, kako neskončno ljubi Leonoro, kakor sedaj, ko je videl, da je zanj izgubljena. A molče je vzel prstan, ki mu ga je dala, in molče ji je dal prstan, ki ga je imel na svoji roki.

Šla je mimo njega proti vratom. Prišedši mimo omare, je zagledala šopek suhih cvetlic, ki so stale tam v vazi, med te cvetlici pa je bilo vtaknjenih nekaj pavovih peres. Ne da bi vedela, kaj stori, je iztrgala eno teh peres in je vrgla na mizo.

»In vzemi še to,« je rekla neusmiljeno in odšla iz sobe.

Cerin se ni ganil. Nepremično je stal na svojem mestu in z neskončno žalostjo gledal pestra očesa pavovih peres.

»Zdaj so širje,« je mrmljal v brezmejnem obupanju in s tresoče se roko spravljal konce pavovih peres v svojo listnico. »Zdaj so širje,« so šepetale njegove ustne in s šibečimi se koleni zapustil sobo in hišo.

Malo časa pozneje se je zasišalo peketanje konjskih kopit. Leonora, ki je jokala v svoji sobi, je planila k oknu, obupno je zaklicala: »Andrej, ostani, Andrej,« a bilo je že prepreno. Cerin je ni več slišal in je odsegel v svet.

(Najboljša ura)

jala je podpora deželnega zborna, ki je odreklo vsako podporo. Vsled tega je društvo obsegelo, odpadlo je vsled tega tudi mnogo javnih prireditv, katere je zahtevalo članstvo (Medklinci). Članstvo se je znižalo za več nego 100 članov, in sicer ravno iz tega vzroka, ker ni bilo javnih prireditv. To je pa preprečil deželni zbor (Op. ured. klerikale!). Vumetniškem oziru se je orkester kosal z vsako vojaško godbo. Po številu godev pa ni mogel konkurrirati, ker ni bilo zadostnih denarnih sredstev. Odbor je vedno branil socijalno stališče godev. Ne sme se pa štetiti grehov posameznega člena orkestra za grehe celega odbora. V glavnem se je gledalo na to, da se omeji konkurenca vojaške godbe, ki daje prireditve pod cenno. Za to ceno pa »Filharmonija« ne more dati orkestra, ker ima pri tem stroške, kakoršnih vojaška godba nima. Pričakuje, da se bo občinstvo postavilo na stran civilnih godev. Odbor je podal tozadne vlogo tudi na vojno ministrstvo — pa ni dobil odgovora. Čast slovenskega naroda zahteva, da obstoja »Slov. Filharmonija« in da se še izpopolni. »Sloven. Filharmonija« je potrebna, če vpoštujemo samo bodoče nemško gledališče, ko bodo morda nemške predstave kolidirale s slovenskimi. Zahvali se končno ljubljanskim mestni občini za velikodušno podporo, časopisu, »Glasbeni Matici«, denarnim zavodom, ki so podpirali društvo.

Tajnikovo poročilo.

Na to poda tajnik g. Čadež svoje poročilo:

Iz poročila tajnika g. Mateja Čadeža posnamemo sledeče: Upravna doba dosedanjega odbora »Slov. Filharmonije« trajala je od 23. oktobra 1. 1909, katerega dne se je vršil izredni občni zbor. V odboru sta zastopani tudi mestna občina po knjigovodji g. Fr. Trdini in »Glasbeni Matica« po prof. Štritofu, prof. Jersinoviču in dr. Janku Žerovniku. Poleg glavnega odbora se je izvolil še takozvani ožji odbor, obstoječ iz petih članov. Ta ožji odbor je imel vsak petek svoje redne seje. — V zimski sezoni je bilo angaževanih 32 godev, v letni sezoni pa 24 do 28 mož. Danes je angaževanih 25 godbenikov, katerih število se v najkrajšem času pomnoži še za osem mož. Ker je bivši kapelnik g. Talich odšel iz Ljubljane, je odbor angaževal novega kapelnika v osebi g. Edvarda Czajaneka pod zelo ugodnimi pogojimi.

Godba »Slov. Filharmonije« je v preteklem upravnem letu, bodisi celotno, bodisi v oddelkih, sodelovala pri najrazličnejših prireditvah 267-krat. Poleg tega je sodelovala v gledališči sezoni od 1. oktobra 1909 do 31. marta 1910 pri vseh slovenskih opernih, operetnih in drugih glasbenih predstavah. Člani »Slov. Filharmonije« so bili priredili pod vodstvom kapelnika Talicha v Narodnem domu krasno uspel komoren večer.

Društvo je sodelovalo tudi po deželi pri raznih narodnih prireditvah, tako na pr. v Škofji Loki, Ribnici, Novem mestu, Tržiču in na Jeleničah; enkrat je bilo tudi v Zagrebu.

Društvo ima 524 članov, od katerih večina plačuje po eno krono; nekateri plačujejo tudi po 2, 3, 4 in celo po 5 K.

S slovenskim gledališčem se je tudi za prihodnjo sezijo sklenila pogodba, vsled katere bo orkester »Slovenske Filharmonije« sodeloval pri vseh glasbenih prireditvah.

K že itak velikim izdatkom »Slov. Filharmonije« so se pridružili vsled novega zakona o splošnem pokojninskem in starostnem zavarovanju, še izdatki za zavarovalnino. Samo za čas od 1. januarja 1909 do 31. oktobra 1910, znaša zavarovalnina 2890 K, ki jo bo treba plačati, kajti vsem prošnjam in intervencijam se ne posrečilo, da bi se dosegel kak popust.

Poročilo zaključuje z željo, da bi vladalo med občinstvom in »Slov. Filharmonijo« tudi v bodoče tako odprtotočno prijateljstvo, kakršno je vladalo dolej.

(Dolje v večernem listu.)

Za kratek čas.

— Ti, prijatelj, ti pa dobro delaš. Slišal sem, da imaš že kar 20.000 krov dolga.

— Da, da! In pomisli, ko sem začel, nisem imel ne enega krajevarja.

Indajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Borzna poročila.

Dunaj, 16. septembra. Položaj današnjega trga se je dopoldne precej zboljšal, zlasti vsled živahnega popraševanja po železniških vrednostih in alpinkah in ker se je presojalo ponesečenje ogrskega posojila dokaj mirneje. Tudi ugodnejše vesti o koleri so vplivale pomirjevalno. Proti koncu borze je bilo opažati zopet reakcijo in borza je končala v precej rezerviranem razpoloženju. Lombardke in 3% prioritete južne železnice so trpele pod vtiskom vesti o pasivni resistenci na južni železnici. Le nekatere premogovniške, stavbinske in montanske vrednosti so danes na kurzu pridobile, popustile pa so ogrske kreditke in petrolejske vrednosti. Devize so se vzdržale.

Budimpešta, 16. septembra. Vesti o koleri so danes depremirale borzo. Kurzi so padli pri vodilnih vrednostih za 3 do 4 krone.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurz dunajske borze 15. septembra 1910.

	Desarni	Biograd
Močlobeni papirji.		
4% majeva renta	93-55	93-75
4-2% srebrna renta	97-40	97-60
4% avstr. kronska renta . . .	93-50	93-70
4% ogr.	91-75	91-95
4% kranjsko deželno posojilo	96-	97-
4% k. o. češke dež. banke	94-	95-
Sredke.		
Srečke iz 1. 1860 1/2	227-	233-
" 1864	322-	328-
" tiske	157-25	163-25
" zemeljske I. izdaje	298-50	304-50
" II.	279-	285-
" ogrske hipotečne	249-25	255-25
" dun. komunalne	534-	544-
" avstr. kreditne	521-75	531-75
" ljubljanske	87-50	91-50
" avstr. rdeč. kriza	63-50	67-50
" ogr.	38-80	42-80
" bazilika	29-15	33-15
" turške	256-50	259-50
Boljsoe.		
Ljubljanske kreditne banke . . .	444-	448-
Avstr. kreditnega zavoda . . .	665-25	666-25
Dunajske bančne družbe . . .	552-75	553-75
Južne železnice	116-25	117-25
Državne železnice	758-	759-
Alpine-Montan	766-50	767-50
Ceške sladkorne družbe . . .	260-	262-50
Zivnostenske banke	270	

Usojam si vladno oposoriti, da sem prevzel

glavno zastopstvo Prve Češke življenjske zavarovalnice,

najcenejši zavod na kontinentu.

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

„Trgovsko-ehrna banka v Ljubljani“

registrirana združba z enojnim jamstvom

Uradni prostori: Štefanijeva ulica št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po $4\frac{1}{2}\%$; rentni davek plačuje združba sama. — Sprejema vloge na tekoči račun; na zahtevo dobri stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na najrazličnejše načine. — Razmotram možnosti: zamenja tuj denar, prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko. — Eksplozira trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic, dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izda nakaznice.

Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pisemo v zadružni pisarni.

10

Uradne ure vklj. dan dopolne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Stritarjeva ulica štev. 2.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ čisto. — Kupuje in predaja vrednostne papirje vseh vrst po dnevnih kurzih. — Delniška glavnica: K 5.000.000— Rezervni zaklad: K 450.000— Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Največji, najvarnejši
slov. denarni zavod.

Mestna hraničnica ljudljanska

LJUBLJANA .-. Prešernova ulica štev. 3. .-. LJUBLJANA

Največji, najvarnejši
slov. denarni zavod.

Obstoječih vlog nad 38 milijonov krov. — Denarni promet do 31. dec. 1908 nad 518 milijonov krov. — Rezervni zaklad nad 1 milijon krov.

Za varnost vloženega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. Izguba vloženega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hraničnice, potrenjenih po c. kr. deželnih vlad, izključena vsaka spokulacija z vloženim denarjem. — Vloge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo po

brez odbitka; nevzdidnjene obresti se pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Posaja na zemljišča po 5% obresti in proti amortizaciji po najmanj $\frac{1}{4}\%$ na leto. Daje posojila na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hraničnike, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa kreditno drustvo.

4¹/₄ %

Dolžnost

vsakega Slovence je, da sklene zavarovalno pogodbo bodisi za življenje, ali pa proti požaru le pri slovenski banki »SLAVIJA«.

Podpirajmo torej domač slovenski zavod, da more nalogi, ki si jo je stavljal, izpolniti v najširšem obsegu.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi

je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

.-. Ogromni rezervni fondi K 48,812.797— Jamčijo za popolno varnost. .-

Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življenja.

Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za preskrbljenje za starost, za slučaj smrti roditeljev, za doto otrokom.

Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čisti dobiček svojim članom.

Banka „SLAVIJA“ je res slovenska zavarovalnica z vseskozi slovensko - narodno upravo. gmočno podpira narodna društva, organizacije in prispeva k narodnim dobrodelnim namenom.

Banka „SLAVIJA“ stremi za izboljšanjem in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva.

Vsa pojasnila daje drage volje

generalni zastop banka „Slavijo“ v Ljubljani.

N a j v e c j i s o

A. ŽABKAR, v Ljubljani, Dunajska cesta štev. 42.

Železolivarna, tovarna za stroje in ključavnarska dela.

Priporočam se v izdelovanje, napravo in popravo vseh v mojo stroko spadajočih predmetov: strojev, priprav za mline in žage, moderne Francis-turbine za vsak padec in možino vode, kakor tudi transmisijs za vsako industrijo. Izdelujem tudi najrazličnejša dela iz litega in kovanega železa, in sicer križe, ketle, poči, klippi, stebre, trombe za vodo itd.; dalje najraznovrstnejše železne konstrukcije, kakor strešne stole, mostove, vrtinarske rastlinjake, vsa stavbinska in ključavnarska dela in železne ograje, vrata, okna, strelovode in štedilnike, žično pletenino za ograje vrtom, pašnikom, travnikom itd.

Načrti in proračuni na razpolago.

Vse po primernih tvorniških cenah.